

УДК 339.94

Марина Будко

ВПЛИВ БРЕКЗИТУ НА ПОЛІТИЧНІ ВІДНОСИНИ МІЖ УКРАЇНОЮ І ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ (КРОС-МЕДІЙНИЙ АСПЕКТ)

Стаття присвячена вивченню впливу Брекзиту на політичні відносини між Україною і Великою Британією у крос-медійному аспекті у 2018-2019 році. Автор аналізує погляди керівництва Великої Британії в контексті тривалого процесу виходу Великої Британії з Європейського Союзу. В обстановці міжнародної напруженості, яка виникла між Лондоном та Брюсселем, серед європейських країн саме Британія активно посилює великий вплив у політичному аспекті на Україну. Brexit означає загрозу інтеграційній політиці Європейського Союзу та причину політичної кризи всередині Великобританії. В статті проведений комплексний аналіз відносин між Великою Британією, ЄС та Україною в контексті політики Brexit. Виявлено причини відчуження Лондону та Брюсселю, вивчено нові тенденції та перспективи розвитку в політичному плані в умовах Brexit.

Ключові слова: Brexit, Велика Британія, Європейський Союз, Україна, політичні відносини.

З набуттям незалежності Україна чітко визначила стратегічний напрямок свого політичного розвитку, а саме – повернення до європейського простору та інтеграція у євроатлантичні структури. Звідси всі процеси, які відбуваються в межах Європейського Союзу, мають для нашої країни не тільки науковий, але й практичний інтерес. Такою подією, яка спричинила значні загальноєвропейські дискусії є британський вихід з ЄС. Найголовніше в контексті цього процесу полягає у з'ясуванні різнопланових наслідків у політичному аспекті як для самого Європейського Союзу, так і для євроатлантичного вектору України.

Мета статті. Здійснити комплексний аналіз впливу Брекзиту на політичні відносини між Україною і Великою Британією в крос-медійному аналізі.

Вітчизняна історіографія британського Брекзиту тільки формується. Серед науковців, які переймаються проблематикою виходу Великобританії з ЄС, є Олів'є Ведрін [1], який дослідив базові причини прийняття Великобританією рішення щодо виходу з ЄС та найбільш суттєві наслідки його впливу на світові політичні відносини загалом та взаємини у політичному аспекті між Україною та Великою Британією зокрема.

Чималий внесок у вітчизняну історіографію зробив Є. В. Попко [5], який дослідив передумови проведення референдуму щодо виходу Великобританії з Європейського Союзу. Т. І. Неприцька з'ясувала вплив виходу Великої Британії з ЄС на інтеграційні процеси в Європі [4]. Підсумовуючи наш невеликий історіографічний екскурс, зауважимо, що у наявному історіографічному доробку практично відсутні наукові праці, в яких використовувалось таке важливе джерело як пресова інформація.

Теоретично вплив Брекзиту на Україну має передбачувані наслідки – британський уряд повинен діяти, як і було узгоджено, шляхом Collective responsibility, або методом відкритих переговорів. Втім, відставка міністра з питань виходу Великобританії з Європейського Союзу Девіда Девіса і міністра закордонних справ Бориса Джонсона вносить певний дисбаланс у політичну складову Великої Британії. Ці відставки можуть призвести до тиску на Велику Британію щодо її включення до так

званих «правил публічної політики», що визначає регулювання правил політичної гри і відносин. Тим не менш, можна провести гіпотетичний аналіз і припустити, що політичні відносини Великої Британії з Україною можуть покращитися після Брекзиту.

З урахуванням того, що Україна вже перебуває у певних політичних відносинах з Європейським Союзом і Великою Британією, можлива зміна регулювання навряд чи перешкоджатиме поточному курсу України на повноцінний вступ до Європейського Союзу. Це хороша новина як для британського, так і для українського суспільства, де в разі виходу Великої Британії з ЄС чисельність мігрантів з Європейського Союзу значно знизиться. Оглядач Остап Кармодіп на прохання інтернет видання «theБабель» спрогнозував певний розвиток подій в разі Брекзиту. Саме у цій статті Автор пише, що коли ЄС не переживе розлучення з Британією, у США та Китаю не залишиться серйозних суперників, а Україні буде складніше жити поруч з Росією [10]. Поточний діалог між ЄС та Україною щодо забезпечення безперервності у виконанні Угоди про асоціацію, коли Великобританія залишить ЄС. Угода про Асоціацію містить розділ, у якому йдеться про "політичне співробітництво і зовнішню політику та політику безпеки" [3].

Плідні подальші відносини між Європейським Союзом та Великою Британією можуть створити для третіх держав нову модель комплексної співпраці без членства, придатні аспекти якої Україна зможе застосовувати у відносинах з Європейським Союзом. Якщо Великобританії та ЄС вдасться досягти амбітної домовленості про майбутні відносини у сфері безпеки, для України буде важливо переконати Велику Британію об'єднати зусилля для того, щоб залучення третіх держав до ключових безпекових та оборонних форматів співпраці держав ЄС передбачало нові можливості не лише для Великої Британії, а й для України.

Брекзит не матиме прямого впливу на політичні складові двосторонніх британсько-українських відносин. Сьогодні Велика Британія активно допомагає нашій державі, підтримуючи реформи судової системи, а також антикорупційних органів; працює над полегшенням наслідків конфлікту на сході України, надаючи допомогу постраждалим, протидіє гендерному насильству, спонсорує розмінування. У 2018-2019 фінансовому році Велика Британія підтримала Україну на базі програм у сфері врегулювання конфліктів. В рамках чотирьох програм фінансування з боку Британської ради в Україні:

- Фонд попередження конфліктів, стабільності та безпеки (CSSF);
- Фонд ефективного врядування (GGF);
- Фонд двосторонніх програм (BPF);
- Гуманітарний фонд Міністерства міжнародного розвитку Великої

Британії.

Проведення успішних реформ в Україні за принципом ефективного врядування дорівнює національним інтересам Великої Британії. Саме тому Велика Британія підтримала інтереси України щодо розбудови сильної й прозорої держави без корупції з реформованими урядовими структурами. [2]

Варто очікувати, що Велика Британія й надалі залишатиметься надійним партнером України, хоча обсяги та напрямки допомоги змінюватимуться в залежності від фінансових втрат від Брекзиту та динаміки відносин Великобританії з ЄС.

Зрештою, вихід Великої Британії з ЄС ставить перед Україною питання творення нових форм інституційної співпраці між Україною та Великобританією. Україна може запропонувати укласти нові угоди щодо підтримки стратегічного і орієнтованого на реформи лідерства в українському парламенті (Верховній Раді), які завершилися влітку 2018 року, де у рамках проекту персонал Апарату Голови

Верховної Ради України отримає нову можливість зміцнити знання й навички, необхідні для ефективної реалізації парламентської реформи. Більш стратегічний, авторитетний і впливовий Апарат Голови ВРУ здатний істотно посилити підзвітність та ефективність Парламенту та підвищити рівень громадської довіри до нього, домовитись про поглиблене секторальне співробітництво та посилити безпекову співпрацю. [1]. Стратегічним завданням для нашої держави залишатиметься побудова якісної тристоронньої комунікації між Україною, Європейським Союзом та Великою Британією для вирішення спільних викликів і проблем. Водночас неперіоритетність українського ринку для зовнішньої торгівлі та інвестицій Великої Британії ускладнюють справу. Хоча Україні важливо розпочати попередні переговори з Великою Британією якомога швидше (протягом перехідного періоду або після виходу без угоди), для розвитку політичних зв'язків більшу роль відіграватимуть створення вільного від корупційних та інших ризиків інвестиційного та торговельного середовища та успіх реформ в Україні.

1. Novye Izvestia: Olivier Vedrine :” Brexit turned the English premiere into an object of ridicule” URL:https://newizv.ru/news/world/17-01-2019/olivier-vedrin-brexite-prevratil-angliyskogo-premiera-v-obekt-nasmeshki?fbclid=IwAR0bvD_zD9Yk1OXMXXgeac-3liRwyRQ0UApFYcgyTSPO-JDIEYlivbA0 (дата звернення: 15.11.2019).

2. Програмна допомога Великої Британії для України у 2018-2019 р.р. URL: <https://www.gov.uk/government/news/uk-programme-assistance-to-ukraine-2018-2019> (дата звернення: 15.11.2019).

3. Угода про Асоціацію між ЄС та Україною "Короткий посібник з Угоди про Асоціацію" URL:http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/association_agreement/guide.pdf (дата звернення: 25.11.2019).

4. PREAMBLE THE EUROPEAN UNION AND THE EUROPEAN ATOMIC ENERGY COMMUNITY AND THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND, URL:https://www.consilium.europa.eu/media/37095/draft_withdrawal_agreement_incl_art132.pdf (дата звернення: 25.11.2019).

5. Р.І. Сторожук, О.Р. Іваницька Вихід Великої Британії з ЄС (за матеріалами щотижневика «Дзеркало тижня»). URL:<http://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/5465> (дата звернення: 25.11.2019).

6. Вихід Брекзита з Євросоюзу. URL:<https://www.tdg.ch/reflexions/merci-brexite-trump-poutine/story/30961673?fbclid=IwAR044ZAsWuNQHhYLcuO-OXFusJfZRbR0EeNhJQorVUElhBCinVMeMtaAKEk> (дата звернення: 25.11.2019).

7. Brexit : Les consequences depart pour la politique régionale de l'UE et pour le Luxembourg. URL: <https://espon.public.lu/dam-assets/publications/brexit-fr.pdf> (дата звернення: 25.11.2019).

8. Brexit : le jeu de la poule mouillée. URL: <https://brexit.hypotheses.org/tag/politiques-publiques> (дата звернення: 25.11.2019)

9. Partidă finală în negocierile privind Brexitul. URL: <https://www.dw.com/ro/partid%C4%83-final%C4%83-%C3%AEn-negocierile-privind-brexitul/a-45920201-0> (дата звернення: 25.11.2019)

10. В Британському парламенті вирішується доля Брекзиту. URL: <https://thebabel.com.ua/texts/37161-sogodni-v-britanskomu-parlamenti-virishuyetsya-dolya-breksitu-a-razom-z-nim-i-yevrosoyuzu-poyasnyuyemo-sut-podiy-maksimalno-dokladno-i-prostimi-slovami> (дата звернення: 25.11.2019)

References

1. Novye Izvestia: Olivier Vedrine : [Brexit turned the English premiere into an object of ridicule] URL:https://newizv.ru/news/world/17-01-2019/olivie-vedrin-brexite-prevratil-angliyskogo-premiera-v-obekt-nasmeshki?fbclid=IwAR0bvD_zD9Yk1OXMXXgeac-3liRwyRQ0UApFYcgyTSPO-JDIEYlivbA0 (data zvernennia: 15.11.2019). [in Ukraine]
2. Prohramna dopomoha Velykoi Brytanii dlia Ukrainy u 2018-2019 r.r. URL: <https://www.gov.uk/government/news/uk-programme-assistance-to-ukraine-2018-2019>.uk (data zvernennia: 15.11.2019). [in Ukraine]
3. Uhoda pro Asotsiatsiiu mizh YeS ta Ukrainoiu "Korotkyi posibnyk z Uhody pro Asotsiatsiiu" URL:http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/association_agreement/guide.pdf (data zvernennia: 25.11.2019). [in Ukraine]
4. PREAMBLE THE EUROPEAN UNION AND THE EUROPEAN ATOMIC ENERGY COMMUNITY AND THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND, URL:https://www.consilium.europa.eu/media/37095/draft_withdrawal_agreement_incl_art132.pdf (data zvernennia: 25.11.2019). [in Velyka Brytaniya]
5. R.I. Storozhuk, O.R. Ivanytska [Vykhid Velykobrytanii z YeS (za materialamy shchotyzhnevyya «Dzerkalo tyzhnia»).] URL:<http://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/5465> (data zvernennia: 25.11.2019). [in Ukraine]
6. Vykhid Brekzyta z Yevrosoiuzu. URL:<https://www.tdg.ch/reflexions/merci-brexite-trump-poutine/story/30961673?fbclid=IwAR044ZAsWuNQHhYLcuO-OXFusJfZRbR0EeNhJQorVUElhBCinVMemtaAKEk> (data zvernennia: 25.11.2019). [in Ukraine]
7. Brexit : Les consequences depart pour la politique régionale de l'UE et pour le Luxembourg. URL: <https://espon.public.lu/dam-assets/publications/brexit-fr.pdf> (data zvernennia: 25.11.2019). [in Velyka Brytaniya]
8. Brexit : le jeu de la poule mouillée. URL: <https://brexit.hypotheses.org/tag/politiques-publiques> (data zvernennia: 25.11.2019) [in Velyka Brytaniya]
9. Rartidă finală în negocierile privind Brexitul. URL: <https://www.dw.com/ro/partid%C4%83-final%C4%83-%C3%AEn-negocierile-privind-brexitul/a-45920201-0> (data zvernennia: 25.11.2019) [in Velyka Brytaniya]
10. V Brytanskomu parlamenti vyryshuietsia dolia Brekzytu. URL: <https://thetabel.com.ua/texts/37161-sogodni-v-britanskomu-parlamenti-virishuyetsya-dolya-brekzytu-a-razom-z-nim-i-yevrosoyuzu-poyasnyuyemo-sut-podiy-maksimalno-dokladno-i-prostimi-slovami> (data zvernennia: 25.11.2019) [in Velyka Brytaniya]

Budko Maryna. The impact of Brexit on political relations between Ukraine and the United Kingdom (cross-media aspect)

The article is devoted to the study of the Brexit policy on political relations between Ukraine and the United Kingdom (cross-media analysis). The author analyzes British politics in the context of Britain's withdrawal from the European Union and the construction of UK political relations with Ukraine. Brexit is a threat to the European Union's integration policy and the cause of the political crisis in the UK. The article presents a comprehensive analysis of political relations between the UK, Ukraine and the EU in the context of Brexit policy. The article explores the causes of the alienation of London and Brussels, as well as new trends and prospects for Brexit in Ukraine in a cross-media perspective.

Key words: Brexit, Great Britain, European Union, Ukraine, political relationships.